

INHOUDSTAFEL

VERSLAG OVER DE INTERNE EN EXTERNE DISCRIMINATIE BIJ DE POLITIEDIENSTEN – ANALYSE VAN DE KLACHTEN VAN HET JAAR 2004 INZAKE RACISME	1
1. WETTELIJK KADER – EVOLUTIE -----	1
2. ANALYSE-----	1
2.1. Methodologie.....	1
2.2. Inhoud.....	2
2.3. De klager	2
2.3.1. Bron van de klacht.....	2
2.3.2. Kenmerken van de klagers	3
2.3.3. Aangeklaagde feiten	3
2.4. De verdachte	4
2.5. De context.....	6
2.6. De klachtenafhandeling	7
2.7. Artikelen 14, 14bis en 26.....	8
3. ENKELE SLOTBESCHOUWINGEN -----	9
NOTEN:	11

VERSLAG OVER INTERNE EN EXTERNE DISCRIMINATIE BIJ DE POLITIEDIENSTEN – ANALYSE VAN DE KLACHTEN VAN HET JAAR 2004 INZAKE RACISME¹

Inleiding

In het kader van de thematische onderzoeken over interne en externe discriminatie bij de politiediensten hebben we de klachten over discriminatie/racisme van het jaar 2004 geanalyseerd. Deze analyse sluit aan op twee verschillende onderzoeksdossiers, al naargelang de klager intern of extern is aan de politiediensten.

Om na te gaan hoe deze problematiek evolueert, hebben we de gegevens vergeleken met die van de nulmeting^{bis} betreffende de jaren 2000 tot 2003. We hebben voor beide dan ook dezelfde criteria gebruikt.

Ook maken we gebruik van bijkomende informatie uit de gegevensbank van het Vast Comité P om een volledig beeld van de problematiek te krijgen.

1. WETTELIJK KADER – EVOLUTIE

Het Arbitragehof heeft op 6 oktober 2004² een aantal bepalingen vernietigd van de wet van 25 februari 2003 ter bestrijding van discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding. Het Hof oordeelde dat die bepalingen in strijd waren met de Grondwet.

Zo heeft het Arbitragehof geoordeeld dat de limitatieve opsomming van de discriminatiegronden in strijd is met artikel 11 van de Grondwet (*“Het genot van de rechten en vrijheden aan de Belgen toegekend moet zonder discriminatie verzekerd worden. Te dien einde waarborgen de wet en het decreet inzonderheid de rechten en vrijheden van de ideologische en filosofische minderheden”*). Het Hof oordeelde: *“Het bestreden verschil in behandeling wekt bovendien, tegen de algemene doelstelling van de wet in, de indruk dat discriminatie op niet vermelde gronden minder beschermenswaardig is”*. De wet was dus te beperkt en vergat de personen die niet tot de vermelde categorieën behoren. Ironisch genoeg werd de wet daarom zelf discriminerend geacht.

Onder meer het artikel 2 § 1 en 2 dat de directe en indirecte discriminatie definieert, werd gewijzigd. Artikel 6 § 2, dat specifiek iedere openbare officier of ambtenaar bestraft die zich schuldig maakt aan discriminatie, werd vernietigd.

De strafbepalingen in de artikelen 7 tot 17 van de wet van 25 februari 2003 werden evenwel niet gewijzigd.

2. ANALYSE

2.1. METHODOLOGIE

De analyse werd uitgevoerd op basis van een listing van dossiers die uit de gegevensbank van het Comité P werden geselecteerd. Net zoals bij de nulmeting^{bis}, werden de klachten geanalyseerd en niet de onderzoeken van die klachten. De contextgegevens zijn dus in eerste instantie afkomstig van de verklaringen die de klager vóór een eventueel onderzoek heeft afgelegd³. We bekijken toch ook het resultaat van de onderzoeken, aan de hand van de uiteindelijke klassering van het dossier.

Uit de gegevensbank werden de dossiers geselecteerd met de codes 5600: racisme; 5601: discriminatie en 711: discriminatie. De laatste code werd dit jaar toegevoegd. In de nulmeting^{bis} werden alleen de categorieën 5600 en 5601 onder de loep genomen. Het gevolg is dus onvermijdelijk een stijging van het globaal aantal klachten in 2004.

De kwalificaties 5600 en 5601 zijn afkomstig uit het Strafwetboek, in de zin dat ze voldoen aan de kwalificaties die in het Strafwetboek zijn opgenomen (de elementen zijn verenigd). De kwalificatie 711 vormt een van de categorieën met gegevens die vanwege een gebrek aan *ad hoc* elementen geen strafrechtelijke kwalificatie kunnen krijgen. Code 711 verwijst naar elk gedrag dat als doel heeft een negatief onderscheid te maken op grond van niet-relevante

criteria, zoals ras, huidskleur, geslacht, seksuele geaardheid, enz., en waarvoor de strafrechtelijke kwalificaties racisme, xenofobie of verwijten niet van toepassing zijn vanwege bepaalde onduidelijkheden of nuances.

Ten slotte becommentariëren we de dossiers over racisme/discriminatie die samengesteld zijn op grond van de artikelen 14, 14*bis* en 26 van de wet van 18 juli 1991. We behandelen deze dossiers apart, omdat we hiervoor niet altijd over alle informatie beschikken.

2.2. INHOUD

In 2004 werden 70 klachten over racisme en/of discriminatie geregistreerd met de kwalificaties 5600, 5601 en 711, waarbij de gevallen gemeld op grond van de artikelen 14, 14*bis* en 26 buiten beschouwing worden gelaten.

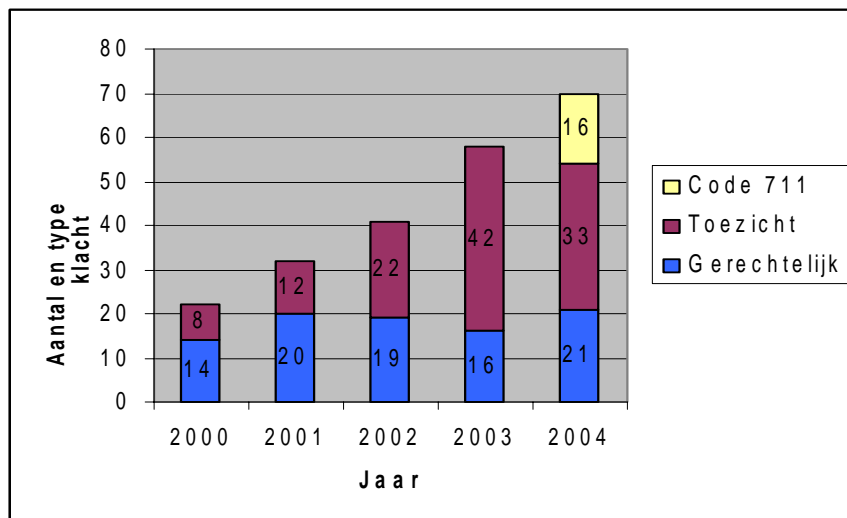
Uitgaande van dezelfde criteria als die van de nulmeting*bis*, d.w.z. als we alleen de categorieën 5600 en 5601 nemen, tellen we 54 klachten, wat neerkomt op een daling in vergelijking met het jaar 2003.

49 van de 70 klachten vormen toezichtdossiers die het Comité P rechtstreeks of onrechtstreeks heeft behandeld. 21 klachten gaven aanleiding tot een gerechtelijk dossier.

Ter vergelijking: van de 54 klachten op grond van dezelfde criteria als de nulmeting*bis*, zijn er 33 toezichtdossiers en 21 gerechtelijke dossiers.

Grafiek 1 geeft de tendens weer van het aantal en het type klachten sinds het jaar 2000. Het aantal klachten is in 2004 voor het eerst gedaald (van 58 klachten in 2003 naar 54 in 2004). De beige rechthoek in de grafiek, die de klachten voorstelt met code 711, is toegevoegd voor het jaar 2004.

Grafiek 1: Jaarlijks aantal klachten

Interessant is dat het aantal klachten over racisme/discriminatie daalt, in tegenstelling tot het totaal aantal klachten en aangiften die het Comité P heeft ontvangen. Uit het jaarverslag 2004 blijkt immers duidelijk een stijgende tendens van het globaal aantal klachtendossiers (*sensu stricto* en gerechtelijke dossiers)⁴.

2.3. KLAGER

2.3.1. Bron van de klacht

In de meeste gevallen (86 %) richt de klager zich rechtstreeks tot het Comité P of tot de gerechtelijke overheden. Ofwel stuurt hij een schriftelijke klacht, ofwel meldt hij zich ter plaatse aan. Maar het Comité P heeft in 2004 ook klachten ontvangen via het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (9 %), de BRAX (Beweging tegen racisme, antisemitisme en xenofobie) (2 %), andere soortgelijke instanties en advocaten.

Wat de gerechtelijke overheden betreft, werden 3 dossiers voor onderzoek aan het Comité P overgemaakt door een onderzoeksrechter en 2 door de procureur des Konings.

2.3.2. Kenmerken van de klagers

Het aantal klagers per dossier varieert in 2004 van één tot drie. De 70 klachten zijn afkomstig van 78 klagers, maar in sommige dossiers is het precieze aantal klagers niet duidelijk.

In 81 % van de gevallen is de klager een man en in 16 % van de dossiers een vrouw. In 3 % van de gevallen kon het geslacht van de klager niet worden achterhaald.

68 % van de klagers is Franstalig, tegenover 28 % Nederlandstalig. De taal van de klager kon in 4 % van de klachten niet worden achterhaald.

In de huidige stand van zaken en voor deze analyse gaan we niet langer de etnische afkomst van de klager na op basis van de naam, vanwege de moeilijkheden en onzekerheden die dat met zich brengt. Zo kan iemand met een donkere huidskleur een naam dragen die Belgisch klinkt en omgekeerd.

In 53 klachten is er geen getuige, noch een politieagent, noch een burger. Het aantal getuigen⁵ per klacht varieert van 1 tot 14.

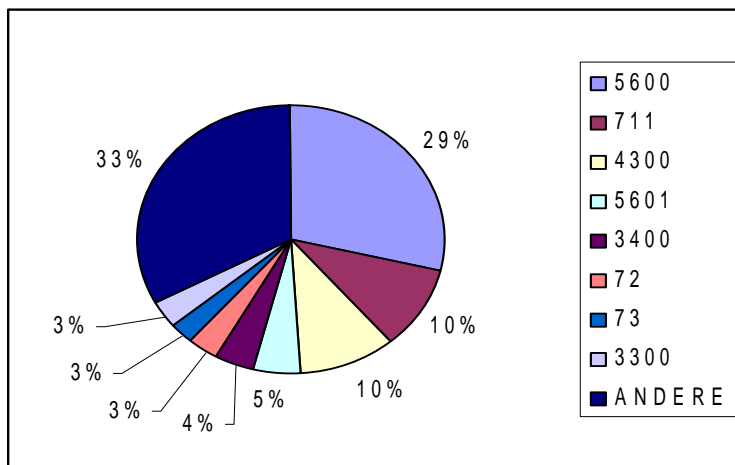
Merk op dat geen enkele klager tot een politiedienst behoort. Volgens de terminologie van onze thematische onderzoeken behoren deze klachten dus uitsluitend tot de problematiek van 'externe discriminatie'.

2.3.3. Aangeklaagde feiten

9 klachten betreffen alleen racisme/discriminatie. De andere klachten bevatten, naast de aantijgingen van racisme, ook verwijten over andere inbreuken of fouten, zoals slagen en verwondingen.

Onderstaande grafiek 2 geeft alle aangeklaagde feiten weer van de 70 klachten. Over het algemeen melden de klagers meerdere feiten. Vooral racisme, discriminatie en gewelddaden tegen personen worden aangeklaagd.

Grafiek 2: Aangeklaagde feiten

Code	Kwalificatie
5600	Racisme
711	Discriminatie
4300	Gewelddaden tegen personen of goederen
5601	Xenofobie
3400	Daden van willekeur
72	Agressieve, intimiderende houding
73	Klantonvriendelijkheid

3300	Willekeurige vrijheidsberoving
ANDERE	Andere inbreuken/tekortkomingen

Uit een meer gedetailleerde analyse van de bovenstaande kwalificaties en het aangeklaagde gedrag op basis van de klachtsamenvattingen, kan tabel 1 worden afgeleid met een onderverdeling in een aantal categorieën:

Tabel 1: Aangeklaagd gedrag

Aangeklaagde feiten	Aantal
Racistische uitlatingen	38
Diverse inbreuken	22
Houding/gedragsprobleem	18
Discriminatie/partijdigheid bij de interventie	11
Onbekend	3

In de tabel zijn de feiten als volgt ingedeeld: (1) racistische uitlatingen: de klager verwijt de verdachte racistische of xenofobe uitlatingen (beledigingen, opmerkingen, bedenkingen, enz.). We merken op dat er in de klachten melding gemaakt wordt van uitlatingen, maar nooit van geschreven documenten; (2) diverse inbreuken: slagen en verwondingen, daden van willekeur, beschadigingen, enz.; (3) houding/gedragsprobleem: de klager maakt melding van onbeleefdheid, problemen met de onthaalomstandigheden, professionele tekortkomingen, misplaatste opmerkingen, onwaardige houding, enz. Het betreft andere problemen dan racistische uitlatingen; (4) discriminatie/partijdigheid bij de interventie: de politieagent zou één van de betrokken partijen bij een interventie hebben bevoorrecht, is niet objectief bij zijn vaststellingen/interventies, enz. ongeacht de etnische afkomst van de klagers.

2.4. VERDACHTE

Het aantal verdachten per klacht varieert van 1 tot 6. De 70 klachten betreffen in totaal 111 verdachten. Tabel 2 geeft het aantal verdachten per klacht weer.

Tabel 2: Aantal verdachten per klacht

Aantal verdachten	Aantal dossiers
1	23
2	17
3	5
4	3
5	0
6	1
Onbekend	21

In 21 dossiers kon het exacte aantal verdachten niet worden achterhaald. 65 % van de verdachten zijn mannen, 26 % vrouwen. In de overige gevallen kon het geslacht niet worden achterhaald.

Wat de verdeling van de klachten over de politiediensten betreft, stellen we vast dat 60 klachten ingediend zijn tegen de lokale politie en 9 tegen de federale politie. Eén klacht betreft beide politiediensten.

Er zijn geen klachten geregistreerd tegen de andere politiediensten of diensten met politiebevoegdheid die onder de bevoegdheid van het Comité P vallen (officieren van gerechtelijke politie van de Administratie der douane en accijnzen, de openbare vervoersmaatschappijen, enz.).

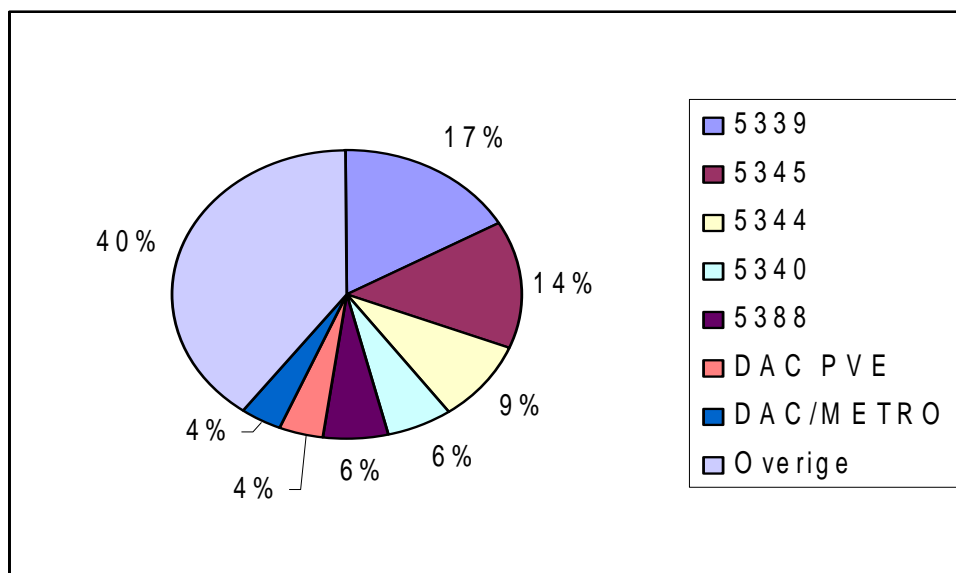
Tabel 3 bevat alle eenheden die in de klachten worden vermeld (in dalende volgorde). Dertig eenheden van de geïntegreerde politiedienst worden aangeklaagd. Vijf daarvan zijn federale eenheden en maken deel uit van de Algemene directie van de bestuurlijke politie. Deze Algemene directie heeft inderdaad veel vaker contacten met de bevolking dan de andere componenten.

Tabel 3: Betrokken politiediensten

Eenheid/politiezone	Aantal Klachten
5339 (Brussel-Hoofdstad/Elsene)	12
5345 (Antwerpen)	10
5344 (Schaarbeek...)	6
5340 (Brussel – West)	4
5388 (Leuven)	4
DAC PVE	3
DAC/METRO	3
5277 (Luik)	2
5330 (Charleroi)	2
5341 (Zuid)	2
DAC LPA Brunat	2
5267 (Nijvel-Genappe)	1
5285 (Awans/Grâce-H)	1
5316 (Tournaisis)	1
5318 (Comines Warneton)	1
5324 (Bergen-Quévy)	1
5342 (Ukkel -...)	1
5343 (Montgomery)	1
5351 (Minos)	1
5356 (Klein Brabant)	1
5358 (Mechelen)	1
5387 (Maasmechelen)	1
5394 (Aarschot)	1
5403 (RODE)	1
5415 (Gent)	1
5427 (Ronse)	1
5455 (Grensleie)	1
5461 (Westkust)	1
DAC-SPC BRU	1
DAC-SPC NAMEN	1
Onbekend	1

Grafiek 3 geeft de verhoudingen van het aantal klachten tussen de belangrijke politiezones/eenheden weer. De meeste klachten zijn ingediend tegen zone 5339 (Brussel-Hoofdstad/Elsene), meer bepaald 17 % van de klachten. Daarna volgen zone 5345 (Antwerpen) met 14 % en de zone 5344 (Schaarbeek, Evere, Sint-Joost-ten-Node) met 9 %. In dit verband is het belangrijk om weten dat 52,89 % van de gerechtelijke dossiers van de Dienst Enquêtes P in 2004 betrekking heeft op het arrondissement Brussel. De permanentie op de zetel van het Comité P en het gebrek aan een bevoegdheidsverdeling voor gerechtelijke materies, dat in de verslagen van het Vast Comité P herhaaldelijk is vermeld, spelen hierin zeker en vast een rol⁶.

Grafiek 3: Klachten per politiedienst

65 van de 70 geregistreerde klachten zijn tegen welbepaalde personeelsleden van de politiediensten gericht en maar 5 tegen politiediensten of -korpsen. Geen enkele klacht is tegen de politie in haar geheel gericht.

2.5. CONTEXT

Ook de omstandigheden waarin de aangeklaagde feiten van racisme/discriminatie hebben plaatsgevonden, werden geanalyseerd. Enkele vaststellingen keren herhaaldelijk terug. Grafiek 4 geeft de situaties weer die aanleiding gegeven hebben tot het aangeklaagde feit.

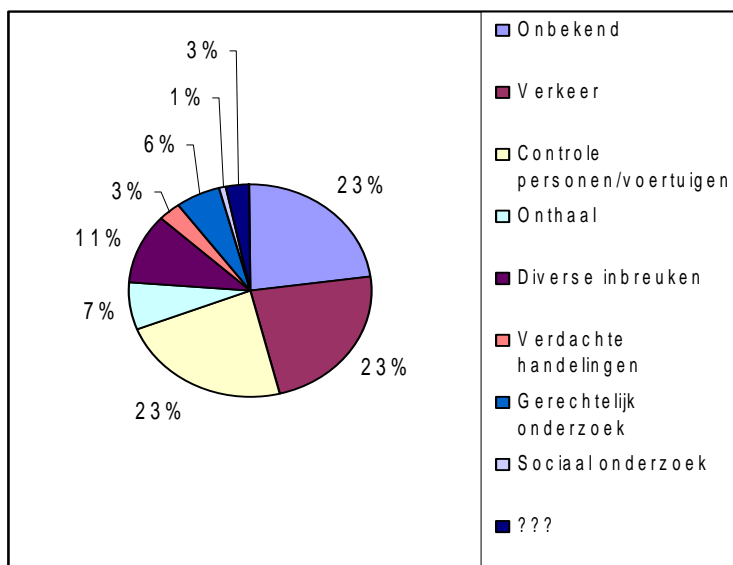
De legende is als volgt te begrijpen:

- (1) verkeer: de klager beging een of meer overtredingen op de verkeerswet of was betrokken bij een verkeersongeval dat aanleiding gaf tot een politieoptreden;
- (2) controle van personen/voertuigen: de politie controleert de documenten (identiteitskaart, rijbewijs, enz.) van een persoon of een voertuig zonder andere preciseringen;
- (3) onthaal: de persoon dient zich aan op het politiecommissariaat of neemt er telefonisch contact mee op;
- (4) diverse overtredingen: de klager beging een overtreding (een andere overtreding dan een verkeersovertreding) bij een politieoptreden;
- (5) verdachte handelingen: de handelingen van de persoon gaven aanleiding tot een interventie;
- (6) gerechtelijk onderzoek: over de klager loopt een gerechtelijk onderzoek, waarbij er onderzoeksdaden van een gerechtelijk onderzoek of een opsporingsonderzoek zijn verricht (verhoor, huiszoeking, enz.);
- (7) sociaal onderzoek: naar de klager loopt een sociaal onderzoek.

Net zoals bij de nulmeting^{bis} blijkt dat het verkeer en de controles van personen/voertuigen de meest voorkomende omstandigheden zijn waarin de klager in contact treedt met de politie. Ze vertegenwoordigen bijna de helft van de omstandigheden waarin er klacht is ingediend. Opnieuw blijkt dat de aangeklaagde feiten vooral plaatsvinden bij een politie-interventie ten aanzien van de klager om precieze redenen.

Maar 7 % van de klachten over discriminatie/racisme is afkomstig van personen die zich aan het onthaal van een commissariaat aandienen of er telefonisch contact mee opnemen, en dus in een neutrale interactie met de politie.

In 65 gevallen had(den) de politieagent(en) dienst. In 1 geval had het aangeklaagde incident betrekking op een politieagent buiten dienst⁷.

Grafiek 4: Context

Een meer gedetailleerde analyse van de vraag “In welke context en op welk ogenblik van de politie-interventie is er sprake van mogelijk racisme of discriminatie?” zal eventueel in een volgend onderzoek aan bod komen, maar valt buiten het kader van ons thematisch ‘opvolgingsonderzoek’.

2.6. KLACHTENAFHANDELING

Zodra de klacht is neergelegd en het onderzoek afgerond, worden de conclusies opgesteld en wordt het dossier afgesloten door een beslissing van het Vast Comité P.

De 70 klachtendossiers krijgen aan het einde van het onderzoek, na de beslissing van het Comité P of van de gerechtelijke overheid, een of meer kwalificaties afhankelijk van de aard van de beslissingen, zoals gedetailleerd in tabel 4.

Tabel 4: Aard van de beslissingen

Code	Betekenis	Aantal gevallen ⁸
Geen		19
108	Seponering	1
112		1
117		1
118		1
122		2
125		4
127		8
202	Onderzoek van het dossier	10
204		19
301	Afsluiting van het dossier	3
303		5
308		2
312		10
313		11
314		1
317		1
319		1
320		1
325		3
401	Voorlopige afsluiting –	5

402	gegronde klacht	1
404		2
405		1
408		2
409		1
501	Definitieve afsluiting	8
508		1

De 70 klachten hebben aanleiding gegeven tot 12 beslissingen van voorlopige afsluiting voor gegronde klacht waarvan 8 beslissingen van individuele fout (401, 402), 3 beslissingen van individuele disfunctie (404, 405), 1 beslissing van organisatorische disfunctie (408) en 1 strafrechtelijke beslissing voor de betrokken ambtenaar. In 8 dossiers is informatie verstrekt over de maatregelen van de betrokken politiedienst.

Uit analyse van de afzonderlijke klachten blijkt dat van de 70 klachten 7 klachten geseponneerd zijn vóór onderzoek, 28 klachten als 'ongegrond' geklasseerd werden na onderzoek (ongegrond, geen fout, geen disfunctie, enz.) en 12 klachten gegrond zijn bevonden na onderzoek (individuele, organisatorische, enz. fout). De andere klachten hebben nog geen definitieve kwalificatie gekregen, ofwel omdat het onderzoek nog altijd loopt, ofwel omdat ze aan een ander orgaan zijn overgedragen dat bevoegd is om de klacht af te handelen (openbaar ministerie, politiekorps, enz.) en er nog geen enkel eventueel gevolg aan het onderzoek is doorgegeven of gevraagd.

2.7. ARTIKELEN 14, 14BIS EN 26

Naast de klachten en aangiften die het Comité P rechtstreeks ontvangt, wordt het ook ingelicht over de klachten en aangiften tegen politiediensten op grond van artikelen 14, 14bis en 26 van de wet van 18 juli 1991⁹. Op grond van die artikelen werd het Comité P in 2004 op de hoogte gebracht van 30 klachten over racisme/discriminatie. Van die 30 klachten werden er 13 aan het Comité P bezorgd volgens artikel 26 van de wet van 18 juli 1991, 15 volgens artikel 14bis, 1ste lid en 2 volgens artikel 14, 2de lid.

Voor deze klachten is het niet mogelijk om even gedetailleerde statistische cijfers te verzamelen als voor de klachten die het Comité P rechtstreeks afhandelt, aangezien de doorgespeelde informatie meestal minder volledig is. We kunnen bijvoorbeeld niet de oorsprong van de klacht achterhalen.

Er zijn 11 klachten geregistreerd met de code 711 en de 19 vermelden de codes 5600 en 5601.

26 klachten zijn gericht tegen de lokale politie, 3 tegen de federale politie en in één geval is het niet duidelijk tegen welke dienst de klacht gericht is.

In tabel 5 ziet u dat 10 klachten de politiezone 5345 (Antwerpen) betreffen en 4 de zone 5415 (Gent). In dit verband verwijzen we naar het jaarverslag 2004 van het Comité P waarin vermeld staat dat 29,75 % van de dossiers "type art. 26" het arrondissement Antwerpen betreft¹⁰.

In tegenstelling tot de eigen vaststellingen van het Vast Comité P en zijn Dienst Enquêtes, werd er slechts één klacht gemeld voor één zone van het arrondissement Brussel-Hoofdstad/Elsene.

Tabel 5: Dossiers per politiedienst

Politiezone/eenheid	Aantal dossiers
5345 (Antwerpen)	10
5415 (Gent)	4
5453 (RIHO)	2
DGA/DAC PVE	2
5277 (Luik)	1
5289 (Vesdre)	1
5303 (Namen)	1
5324 (Bergen-Qyévvy)	1

5335 (Mariemont)	1
5339 (Brussel-Hoofdstad/Elsene)	1
5342 (Ukkel, ...)	1
5384 (GAOZ)	1
5434 (Lokeren)	1
5442 (Ninove)	1
DAR	1
Onbekend	1

Van de 40 personen waartegen klacht is ingediend of interne maatregelen zijn genomen, zijn er 30 leden van het operationeel kader, 3 hulpagenten en 1 personeelslid van het administratief en logistiek kader¹¹.

In alle dossiers zijn de klachten of maatregelen tegen leden van de politiediensten er gekomen op initiatief van externe klagers, behalve in één dossier. In dat dossier zou een Calog-personeelslid zich racistisch uitgelaten hebben tegen een operationeel personeelslid. Dit dossier is dan ook een geval van interne discriminatie.

10 dossiers zijn na onderzoek afgesloten als 'ongegrond', 2 dossiers zijn voorlopig geklasseerd als gegrond en 2 dossiers zijn geseponeerd door het parket. Twee dossiers hebben ook geleid tot tucht- of ordemaatregelen. Tien dossiers zijn trouwens nog niet afgesloten.

3. ENKELE SLOTBESCHOUWINGEN

Als we dezelfde selectiecriteria voor de klachten nemen als bij de nulmeting^{bis}¹², blijkt uit de analyse van de beschikbare gegevens van 2004 dat het aantal klachten over racisme/discriminatie daalt tegenover 2003. De politiediensten waartegen het grootste aantal klachten is ingediend, blijven dezelfde (arrondissementen Brussel-Hoofdstad en Antwerpen). In 85 % van de gevallen gaat het om lokale politiezones.

Bijna de helft van de klachten wordt, al dan niet na onderzoek, ongegrond geacht.

Uit de analyse blijkt ook dat één enkele klacht interne discriminatie betreft. In alle andere gevallen gaat het dus om externe discriminatie.

Hoe kan dit gesitueerd worden in het licht van het uitgebreide actieplan van de federale politie dat de discriminaties door vooral interne verschillen bij de geïntegreerde politie wil bestrijden? Mikt het actieplan op een relevante doelgroep? Ten eerste hebben de integratie van diversiteit en de gerealiseerde cultuurverandering ook als doel de relaties tussen politieagenten en burgers te verbeteren en dus komaf te maken met elke externe discriminatie. Ten tweede zal het nuttig zijn om onze analyse aan te vullen met alle informatie waarover de politiediensten intern beschikken. De contactpersonen terzake binnen de politiediensten (vertrouwenspersonen, preventieadviseurs, cel diversiteit, enz.) beschikken zeker en vast over bepaalde bijkomende elementen inzake klachten van het personeel. Het zal dus interessant zijn om, zodra de informatie beschikbaar is, het totaal aantal interne klachten over diversiteit te achterhalen, trouwens één van de indicatoren van het actieplan.

Net zoals bij de nulmeting^{bis}, komen de aantijgingen van racisme/discriminatie voor in de context van een politie-interventie. Het gedrag van de klager (verdachte handelingen, overtreding, verdachte in een onderzoek) geeft meestal aanleiding tot die politie-interventie. In iets minder dan de helft van de gevallen vindt de interventie plaats in het verkeer of bij controles van personen/voertuigen. In dat verband wordt ook een meer gedetailleerde analyse overwogen van de vraag "In welke context en op welk ogenblik van de politie-interventie is er sprake van mogelijk racisme of discriminatie?".

Om een ruimer beeld van de problematiek te verkrijgen, wordt overwogen om *ad hoc* de gegevensbank aan te vullen door een code 'discriminatie' toe te voegen in de categorieën I tot VI.

De dalende tendens van het aantal klachten is bemoedigend, vooral als je weet dat het totaal aantal klachten dat het Comité P heeft afgehandeld, sterk is toegenomen. Niettemin moet worden nagegaan of die tendens zich de komende jaren zal voortzetten. De daling kan niet met zekerheid worden verklaard door een bepaalde reden of door het actieplan van de

federale politie dat zopas is opgestart. Het zal interessant zijn om te vergelijken met de indicatoren van het actieplan, zodra die zijn vastgelegd.

Een meer gedetailleerde analyse van de vraag “In welke context en op welk ogenblik van de politie-interventie is er sprake van mogelijk racisme of discriminatie?” wordt momenteel overwogen. Voor een dergelijke analyse moeten alle dossiers grondiger worden geraadpleegd en moet een vrij grote analysecapaciteit worden vrijgemaakt. Een mogelijke beslissing terzake, genomen in samenspraak met de Commissies belast met de parlementaire begeleiding van de Vaste Comit es van Toezicht op de politie- en inlichtingendiensten, zal het kader van het thematische onderzoek verruimen. Daarbij moet er rekening worden gehouden met de werklast en de prioriteiten.

NOTEN

- 1** Dossiers nr. 84962/2004 en 84966/2004.
- 2** Arrest nr. 157/2004.
- 3** De samenvatting van de klacht in de gegevensbank werd eveneens bekeken en biedt meer gedetailleerde informatie over de omstandigheden waarin de aangevoerde feiten plaatsvonden.
- 4** Activiteitenverslag 2004 van het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten, Parl. St., Kamer, 2004-2005, nr. 1966/001 en Senaat, 2004-2005, nr. 3-1321/1, p. 285.
- 5** In de gegevensbank wordt de term 'getuige' ook gebruikt voor personen die gehoord zijn, maar die daarom niet noodzakelijkerwijs aanwezig waren bij het incident.
- 6** Activiteitenverslag 2004 van het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten, Parl. St., Kamer, 2004-2005, nr. 1966/001 en Senaat, 2004-2005, nr. 3-1321/1, p. 289-291.
- 7** In 4 gevallen kon dit niet worden achterhaald.
- 8** Aangezien meerdere beslissingen per klachtendossier mogelijk zijn, bevat de rechterkolom van de tabel het aantal beslissingen en niet het aantal klachten.
- 9** Artikel 14, 1ste lid: *“De procureur-generaal en de auditeur-generaal sturen aan de voorzitter van het Vast Comité P ambtshalve een kopie van de vonnissen en arresten betreffende misdaden of wanbedrijven begaan door de leden van de politiediensten”*.
 Artikel 14, 2de lid: *“De procureur des Konings, de arbeidsauditeur, de federale procureur of de procureur-generaal bij het hof van beroep, al naar het geval brengt de voorzitter van het Comité P op de hoogte telkens als tegen een lid van een politiedienst een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek wegens misdaad of wanbedrijf wordt ingesteld”*.
 Artikel 14bis, 1ste lid: *“De commissaris-generaal van de federale politie, de algemene inspectie van de federale politie en van de lokale politie en de korpschefs van de lokale politie sturen aan het Vast Comité P ambtshalve een kopie van de klachten en aangiften die zij betreffende de politiediensten hebben ontvangen [...]”*.
 Artikel 14bis, 2de lid: *“De bevoegde tuchtrechtelijke overheden brengen het Comité maandelijks omstandig op de hoogte van enige tuchtmaatregel of ordemaatregel die is uitgesproken tegen een lid van een politiedienst”*.
 Artikel 26: *“Elk lid van een politiedienst dat een misdaad of een wanbedrijf gepleegd door een lid van een politiedienst vaststelt, stelt daarover een informatief verslag op en bezorgt dat binnen vijftien dagen aan het hoofd van de Dienst Enquêtes P”*.
- 10** Activiteitenverslag 2004 van het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten, Parl. St., Kamer, 2004-2005, nr. 1966/001 en Senaat, 2004-2005, nr. 3-1321/1, p. 289.
- 11** In 3 gevallen kon dit niet worden achterhaald.
- 12** In de categorieën I tot VI, die de gerechtelijke kwalificaties 5600 en 5601 bevatten, is discriminatie zoals die gedefinieerd is in de wet van 25 februari 2003 (gebaseerd op andere gronden dan het zogenaamde ras of de nationaliteit) nog niet exact en volledig opgenomen. De niet-gerechtelijke categorieën VII tot IX bevatten daarentegen de code 711: discriminatie voor gronden zoals geslacht, huidskleur, seksuele geaardheid, enz. die sinds de laatste wetwijzigingen strafbaar zijn geworden. Deze kwestie wordt onderzocht in het kader van de aanpassing van de gegevensbank van het Vast Comité P die momenteel aan de gang is.